

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. VII. Vtrùm peccata venialia de facto tollantur per formam
inhærentem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

SECTIO SEPTIMA.

Vtrum peccata venialia de facto tollantur per formam inherentem.

gloriam deberi, sicque duos homines qui æquales sunt quoad numerum graduum in gratiâ, posse tamen habere gratiam inæqualem, & unum excellentius præmium altero, quia habet præmium substantialiter perfectius, quidni ergo & dari poterit gratia habitualis, quæ ex individuali suâ ratione peculiarem dicat repugnantiam cum veniali aliquo peccato, imo & cum uno, & non cum alio.

XII. Dices, omnino repugnare videtur ut detur forma, quæ pugnet cum maculâ unius venialis, & non alterius, mendacio levi exempli gratiâ, quod hodie committitur, non quod cras, licet priori sit simile; cum enim hæ maculæ sint morales, non physicæ, non apparet quomodo possit forma aliqua uni repugnare non alteri.

XIII. Respondetur negando antecedens: Est enim hæ maculæ sint morales, est tamen aliqua inter illas diversitas: unde quando peccata hæc existebant à parte rei, res aliquæ etiam physicæ ad unum terminari poterant, quæ non poterant terminari ad aliud, ut actio, ubicatio, duratio, &c. imo & visio intuitiva, & relatio in sententiâ eam à fundamento & termino distinguente. Deinde, sicut sufficiens diversitas inter ea reperitur, ut possit condonatio Dei extrinseca ad unum terminari, non ad aliud, quidni etiam ut unum & non aliud pellatur per formam intrinsecam: certè si admittatur, quod admittunt adversarii, formam physicam posse physicè pugnare cum morali, nulla apparet ratio, cur non possit cum unâ re morali pugnare non cum aliâ, sed cum illâ stare in eodem subiecto.

XIV. Dices secundò: Si possit dari qualitas repugnans uni veniali non alteri, ergo & unus gradus calor si non alteri, sed illum patietur secum in eodem subiecto. Respondetur, nullam hæc esse paritatem; quotidianâ enim experientiâ videmus esse simul plura peccata venialia, & unum posse tolli sine aliis, & consequenter cum sit finis aliquis cur unum veniale tollatur sine aliis, ita & cur sit possibilis forma aliqua, per quam hoc modo tollantur: at verò nunquam videmus duos octavos gradus calor, aut alterius qualitatis esse simul in eodem subiecto, nec posse tolli unum ejusmodi gradum sine alio, unde nullus est finis cur detur aliqua qualitas ordinata ex naturâ suâ ad unum octavum gradum expellendum, non alium.

XV. Ratio autem hujus ulterius est, quia subiectum tantum est capax octo graduum, & consequenter si inducatur primus gradus contrariæ qualitatis, octavus hujus debet perire; imo omnis octavus, alioqui essent simul novem gradus in subiecto. Quod si in aliâ serie rerum essent possibilis alia qualitatibus & dispositionum temperamenta, non video cur dari etiam ibi non possent qualitates, quæ his numero opponerentur non illis, si sit aliquis finis in naturâ, qui tamen ægrè potest excogitari, cum nihilominus in nostro casu sit finis; sicut enim non negabunt adversarii esse possibilem qualitatem repugnantem omnibus venialibus, quia est finis cur omnia simul tollantur, ita eum sit finis cur unum tollatur sine alio, est etiam finis cur sit possibilis qualitas, per quam hoc fiat intrinsecè, æquè ac aliquid per quod fiat extrinsecè.

Hoc est, Utrum vel gratia habitualis, vel alia forma animæ inherens ad tollendum peccatum veniale sit necessaria, ita ut nisi ejusmodi formâ positâ, nec tollatur de facto peccatum veniale, nec tolli possit.

Prima conclusio: Nunquam in Sacramento remittitur peccatum veniale sine infusione gratiæ, saltem concomitanter se habente: ita omnes communiter. Ratio videtur clara, nam vel qui accedit ad Sacramentum per quod remittitur veniale peccatum, est justus vel non, si non, ergo cum veniale remitti requæat sine mortali, neque hoc sine infusione gratiæ, sequitur nec veniale sine eâ remitti: si primam, ergo recipit augmentum gratiæ; Sacramenta enim cum instar agentium naturalium sint, semper dant gratiam ubi non reperiunt obicem, ergo nunquam in Sacramento remittitur veniale peccatum sine infusione gratiæ.

Secunda conclusio: Probabilius etiam videtur, neque extra Sacramentum in hac vitâ remitti venialia sine infusione gratiæ. Ratio est similis præcedenti: Vel enim remittuntur simul cum mortali per contritionem, vel homini justo per attritionem & alios actus virtutum, sine quibus nec per Sacramentalia remittuntur, ut diximus: si primum, ergo infunditur prima gratia, si secundum, illius augmentum, cum omnia opera supernaturalia hominis justus sint augmenti gratiæ meritoria, ergo.

Tertia conclusio: Gratia habitualis, nec in primâ infusione, nec augmento est causa formalis expellens peccatum veniale habituale: ita Suarez hic, disp. undecimâ, sect. secundâ, & lib. septimo de gratiâ, cap. vigesimo quarto, Coninck disp. primâ, dub. sexto, & alii plurimi contra Vasquez primâ secundæ, disp. 207. cap. quarto, Turrianum de justificatione, disp. undecimâ, & paucos alios. Sermo est de gratiâ habituali, quæ præcisè dat jus ad visionem beatificam tanquam semen gloriæ, & ex conceptu suo merè sanctificat, & consequenter expellit peccata omnia mortalia: utrum enim dari possit aliqua gratia, quæ præter hunc conceptum dandi jus ad gloriam, peculiariter etiam opponatur venialibus, vel omnibus, vel aliquibus, videbimus sectione sequente. Probatum itaque conclusio; una etenim res non expellit aliam per modum formæ inherens, nisi in quantum habet oppositionem & repugnantiam cum illâ, sed gratia, in quacumque etiam intentione nullam habet cum peccato veniali oppositionem, quod patet, nam justus habens gratiam, etiam intensissimam, peccare potest venialiter, nihil deperdendo ex gratiâ habituali, ergo gratia habitualis non habet repugnantiam cum peccato veniali, nec ei tanquam forma formæ opponitur.

Nec satisfacit si dicas cum Vasquez citato, hoc solum probare gratiam secundum se non opponi peccato veniali, quo tamen non obstante opponi potest ut confertur ex intentione Dei, tollendi peccatum illud veniale. Sed contra: Nam ut optime Suarez capite illo vigesimo quarto, hoc perinde est ac si quis diceret intentionem,

I. Status quaestiois proponitur.

II. Peccatum veniale in Sacramento nunquam remittitur sine infusione gratiæ.

III. Verisimilius etiam est, peccata venialia extra Sacramentum in hac vitâ nunquam sine infusione gratiæ remitti.

IV. Gratia tamen habitualis non est causa formalis expellens peccatum veniale habituale.

IV. Dicitur: Gratia ut confertur ex tali intentione opponitur peccato veniali.

feu decretum Dei opponi peccato veniali, & eodem modo posset habitus Fidei aut Spei, vel attritio esse causa formalis expulsiōis peccati venialis, si ex tali intentione Dei infunderentur.

VI.
Gratia ex tali intentione data, est causa tantum moralis, non physica expulsiōis peccati venialis.

Gratia itaque in hoc casu ad summum dici posset forma moralis expulsiōis peccati venialis, non physica, cum physicè, & secundum entitatem intrinsecam non habeat cum eo oppositionem, siquidem nullà illatà gratiæ vi posset stare cum illis peccatis venialibus, sicut connaturaliter stat cum similibus postea commissis. Unde ut notant omnes circa potentiam obedientialem, non potest res elevari in genere causæ formalis ad effectum quem naturâ suâ non est apta nata præstare: & ratio est clara, quam posuimus in physicis disp. 27. & de Sacramentis in genere, disp. 64. nam effectus formalis nihil aliud est, quam entitas formæ & entitas subjecti & unionis, & consequenter hic effectus est usquequaque intrinsecus: unde etsi causa efficiens elevari possit ad plures effectus, ad quos nullam habet proportionem, cum hæc elevatio fiat extrinsecè per concursum causæ potentioris efficientis, quæ ex conceptu suo concurrat extrinsecè, causa tamen formalis physica non hoc modo concurrat, & si posset causa formalis elevari ad alium effectum quàm ex naturâ suâ postulat, posset albedo elevari ad denominandum subjectum nigrum, vel saltem dulce, aut lucidum, vel huiusmodi aliâ denominatione disparatâ, quod nullus concederet.

VII.
Obiicit. In illo in Sacramentis peccata venialia remittuntur intuitu gratiæ.

Dices: Quando homini iusto in Sacramentis remittuntur peccata venialia, remittuntur intuitu gratiæ, ergo gratia in genere causæ formalis, ea expellit; expellit enim illa informando animam. Contra: Ergo si Deus intuitu actus aut habitus Fidei, Spei, vel attritionis etiam naturalis remitteret peccatum veniale, dicerentur hæc tollere peccatum illud in genere causæ formalis physiciæ, quod nemo dicit. Ratio autem est, quia ad effectum in genere causæ formalis physiciæ præstandum, non sufficit formam illam informare subjectum, sed ulterius requiritur, ut secundum physicam suam entitatem habeat oppositionem cum formâ expellendâ, & non merè quia Deus vult; sic enim tota hæc causalitas reducitur in voluntatem Dei: sicut de conversione dici solet, quæ ut vera sit, requirit ut ipsi termini inter se opponantur, ita ut simul connaturaliter stare non possint, ut cum frigus convertitur in calorem, lignum in ignem, &c. si autem Deus vellet ad productionem Petri aut ignis hic, destruere Paulum aut equum in Indiis, non censeretur Paulus converti in Petrum, nec equus in ignem, neque ideo merè dicitur calor expellere frigus è subjecto, quia illud informat, sed quia informat & repugnat frigori, unde si Deus intuitu caloris producti in lacte, destrueret illius dulcedinem, nec diceretur calor destruere hanc in genere causæ formalis physiciæ propriè loquendo, sed tantum in genere causæ formalis moralis, neque hæc in illum physicè converti, sed tantum moraliter.

Quarta conclusio: Peccatum veniale tolli potest per condonationem Dei extrinsecam: ita Auctores communiter cum Sancto Thoma hic, quæst. octogesima septimâ, art. secundo, docent ad remissionem venialis peccati non requiri infusionem gratiæ.

VIII.
Peccatum veniale tolli potest per condonationem extrinsecam.

Quinta conclusio: Probabile videtur de facto remitti peccatum veniale per formam intrinsecam, sive ea gratia habitualis sit, sive aliquid aliud: ita P. Herice, dicens expelli per actionem illam respicientem talem volitionem divinam de quâ dictum est superius, quamvis non ita placeat quod dicat condonari peccatum extrinsecè non posse. Probatur conclusio: Cum enim hoc non implicet, ut ostensum est, ad hoc ut dicamus de facto ita contingere sufficit nihil ex eo sequi contra præsentem Dei providentiam, imo maximè eidem videtur conforme, cum namque homo elevatus sit ad finem supernaturalem, nempe gloriam, congruum videtur, ut omnia etiam impedimenta illius finis per medium similiter supernaturale tollantur: cum itaque non mortalia solum, sed & venialia sint impedimenta istius finis, sicut illa, ita & hæc per huiusmodi medium tolli debent. Confirmatur: Si hoc fieri possit, cum sit multò perfectior modus hominem reparandi, Deoque dignior, non est cur putemus nolle Deum hoc modo operari, præsertim cum nullâ vi rebus illatâ possit.

IX.
Dici probabiliter potest, peccatum veniale de facto tolli per formam intrinsecam.

Hinc infero: Etiam in purâ naturâ dari posse qualitatem aliquam peccato veniali repugnantem, & per quam tollatur. Imo ulterius videtur mihi probabile quod docet P. Herice disp. illâ decimâ septimâ citatâ, & alii nonnulli ex recentioribus, verisimile esse, dari similiter posse qualitatem aliquam naturalem, quæ sit participatio Dei tantum, quam auctoris & finis naturalis, quæ in eo statu repugnaret peccato mortali, sicut in hoc statu gratia est participatio ejus ut auctoris & finis supernaturalis.

X.
Etiam in purâ naturâ dari potest qualitatem repugnantem peccato veniali.

Tandem dico, probabile esse non repugnare formam aliquam, quæ repugnet uni mortali non alteri, quæ proinde non perfecta, sed ad summum inchoata sanctitas dici posset; ille enim homo simpliciter esset peccator & inimicus Dei, bonum enim non nisi ex integrâ causâ, unde Deus verè adhuc hominem illum odisset, nam similiter odio sunt Deo impius & impietas ejus, ut dicitur Sapientiæ decimo quarto: sicut itaque non potest Deus non odisse impietatem & peccatum, ita nec potest ob hoc peccatum non odisse peccatorem, nec minùs hunc avversaretur Deus quàm alium, cui merè extrinsecè unum peccatum mortale remitteret sine alio. Quod si Deus infundere alicui possit gratiam habituales, unum ei peccatum mortale remittendo non reliqua, ut docet Conineck disp. secundâ de Pœnitentiâ, dub. tertio, num. trigésimo, & dub. undecimo, numero centesimo quarto, & alii, quo tamen casu simpliciter ille homo esset inimicus Dei, eique odibilis, à fortiori hoc dici deberet in præsentem.

XI.
Non videtur implicare qualitas, quæ repugnet uni peccato mortali, non alteri.